

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Соединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 99 (11597)

1981 чылдың апрель 26, воскресенье

1925 чылда үндүрүлгөсү

Өртөз 2 көп.

Сайзыраңгай социализмниң аргаларын, бүдүрүлгечи болгаш эртем-техниктиг депшилгени улам долу ажыглаңар!

(СЭКП ТБ-ның Кыйгырыларында).

Бистиң интервьюс

СУГГАТ СЕЗОНУ — ЭГЕ БАЗЫМ

Барыш-Хемчин районда «Суггат» деп бүдүрүлгө каттыжышканын эртен чылдың төңчүндө тургускан. Ыңаагаш бо чылдың суггат сезону — оң амьш-ишчи базамыңың эгези болур. Бистиң корреспондентим каттыжышканын директору ХЕМЕР-ОД БИЧЕ-ОДОВИЧ КУУЛАР-биле уурашкан, чаа бүдүрүлгениң мурнунда салдыгын сорулгаларын чу-гаалап бээрин дилсэн.

«Суггат» каттыжышканын болза районда суггатың чер ажылынын культуразын беддери, гектар бүрүзүң беримчесин улуттары болур. Ыңаагаш совхозтарның бүгү суггатын каттыжышканын болуштуң баланышка алган, оң ажылашкан чоруу, ажы-агыйлар-биле дугуржулга буу-гар 8,5 муң гектар юдээ ажыл-агый культуразың суггатын, өстүрүр ужурут бис. Ол сорулга-биле суггат машиналарын, чер казарыңа хере-гээр болгаш өске-лаа бүгү техникаң Бардыктың суггатын системаларың эргеле-лиден база ажыл-агыйлардан алган, каттыжышканың дамы-чың берген. Чаа бүдүрүлгө-де ажылын кадрлар, инженер-техниктиг ажылдакчылар база колдуулаа ичтелеттинген. Бистиң улутуусу совхозтарда инженерин системаларын болгаш улут-биче буталарын септен, аштар-ащыларынча пайда-ла кирген болгаш өш-пик сипир суггатын чоруду-тур турар. Суггатың черлери ажылдар бүгү-ле техника, тракторлар йи-шаала септен белеттинген. Суггатың чер-лериң чер ажылының про-дукцияны аларың бот-орулга-чарыгалың даалгала-рып зөөп бүрүзүң берген. Ол ышкаш социалист чарыштын негелдери-биле база ажыл төлөвириниң чуру-му-биле суггатың таныш-тырган.

Районда «Суггат» катты-жышканын тургустууга-биле черин суггатың черлериң аргаларын долу ажылап, суггатың шөлдериң үнүш-лү-жүктүң беддери таарымча-лыг байдалдар тургустунган. Чижээ, бо чылдың черин оду-руглар-биле суггарар арганы ажылап турган, 100 гектарга ол-шынты сипирер, 1 муң 500 гектар хире черин суг чап-тырар техникаң дуза-биле суггарар сорулга салдыган. Ол суггатың черин күш-ажы-лың дыка чигедей дээрн билдирер.

Ам совхозтарда тарылга мурунун ол-шынты сипирер суг-газы кийин түмүк чоруп турар. Апрель 14-тен 24-ке чедер рай-онда 855 гектар черин суг-гарган. Эң-ле хей — 370 гек-тар чер — бистиң-биле баш-тай-ла керээ чарган «Барлык» совхозта суггатың. «Хем-чикте» суггарган шөлдүң хем-чээл 235, «Дөң-Терезинде» — 150 гектар, а эң-ле эвээш чер-ин — 100 гектары — «Шек-пээрде» суггарган.

«Суггат» каттыжышканын-биле совхозтар аразыңа керээ чарары канчал узамдыкканың? — Ажыл-агый чорудары-ның эрги, чачыккан аргала-рын үрел, чаа чүдүлү бүдүрүл-гө шиттээдин алары черле белен эвес болгай. Ажылдың депшилгели аргазың ажык-тың удурут ажылдакчылар-га, специалистерге тайылбыр-лап, оларын бууердир апар. Районун партия, юдээ ажыл-агый органның ажылдак-чылары-лаа, бистер боттары-вис-лаа бо талазы-биле чедир ажылдакчылар катты-жышканын-биле совхозтар ара-зыңа керээ чарарын сөөлү хонуктарга чедир узамдыкты-галыны керешкен турар.

Оон аңгыла совхозтарның удуртукчулары бүдүрүлгө-сак-хоо планында көрдүгөн акала-хөргөңиниң челишкенге сым-дагалган алган, чүдө боттары-ның эрге-ажымын болуп, бүгү-ле чүдө эрги хевээр туруун дээр, чаа чүдөни хууш алы-савас хөөн бар болур-дур. «Шекпээр» совхозтуң удуртук-чулары амга чедир бистин-биле керээ чарбаан. Оон ко-ла чылдаганы — керээле көрдүгөн ажылдарын кылы-рыңа үндүрер ашкар-хөргөң-ни шекпээржилерин хей деп саппа турары. Бо дээрге суг-гата таарымчалыг үени чөп ажылаарыңа шалтыктың, алыч чок маргалаа дээрн билдирер. Эртен чылдың ам безин көрүп болур: ук сол-хоз районда эң-ле эвээш тем-чээлдин чер суггарганын үс-түндө чулааламы.

Ыңаагажок амгы маргы-лазын ажып эртин, ажыл-агый-жы дугуржулганы кылган, пип-ти күш-биле суггатың черлерин чөп ажылап, дүжүктүң бед-дери дээр ажылдар боор бис дээринге бууерээр апар. Өске-лаа ажыл-агыйлар-биле аравыста тургулаан маргы-лааларын ийн талага ажык-тыг кылдыр шиттирлээш, бир деминг ажылдап эгелээниңс — оон тодарай баянтыкам.

ЧАРЫШТЫҢ ТИИЛЕКЧИЛЕРИНДЕ

СЭКП-ниң XXVI съездинин төөлүгү шиттирлерин амьдаргалга боттадыр болган он бирги беш чылдың баштайгы-зымың планың даалгаларын хуусалдан эр-те күөсдир лээр республиканың тууду-организацияларын аразыда калбарган социалист чарыш эки түнөөдери берип турар.

1981 чылдың бирги кварталында эртен чылдың чогуур үзүңгө деңгээрге, оон хей ажыктыг шөлдүгү улуту бүдүрүлгө болгаш чуртталга объектилерин ажыла-ла кирген. Оон иштинде 21475 дөрбөлчүн метр чуртталга шөлдү, 280 орунуг уру-лар сады, муң-муң баш мал кирер бола мал болгаш шээр малларга кажазларын ажыладала кирген.

Социалист чарыштын мурнуку оду-руунда «Кызыл ЦЭС» тууду эргеледи, Көвүрүг тулар тууду эргеледи болгаш өс-ке-лаа организациялар эки ажылдаш. Ыңаагаш үстүндө алы чүгөн «Кызыл ЦЭС» тууду эргеледи республика чарыш-ның бирги чери ээлэш, СЭКП Тыва об-комунун, республиканың Министрлер Чө-вүлелиниң, профбөчүлөдүн болгаш ВЛКСМ обкомунун шилтир Кызыл ту-ту-биле шанинткан. Эргеледин тууду-жы-делегейин ажык чоннарын эң-сепил каттыштыргалыңын хуу — Май 1-ин база-ла чедикшиңниң уткуп, апрель ай-нын тууду программаны хуусалдан эрте күөстөкөн.

«Кызыл ЦЭС» тууду эргелединде В. Александровтуң удуртуканы 2-га участо-ктун тууду-жылары коллективте социалист чарышта мурнап турар. Участоктун тууду-жылары Кызылдың Восток кварталында 60 аал ишти чурттаар бажыны ноябрь 7-ге чедир ажыладала кирер дээр ажы-лап турар. Ылаа В. Хасановтуң комплек-ти бригадазы май мурнуку социалист чарышта эки түнөөдери чедип ал тур-ар. Ол коллективте бижичи А. Осерлов, сарыкчы Н. Горюхица, дашылар Г. Тре-губов, Р. Ондар болгаш өскөр-лаа хүн нормазын үргүлү ажы күөсдир, өскөр-лө үгөс-чир-чир көргүзүп турарлар. Ту-дужуларың шалпыктын ажыладала дуржулгалыг крановщик В. Абросимов улут идлгын кылп турар. Ол база-ла беш

Чылдың шалпыкчы деп санаттырып, үгүлү шалпык-макталды ап келген.

Т. МОИШУ. ЧУРУКТАРДА: 60 аал ишти чурттаар бажыны тууду болгаш крановщик В. Абросимов. А. ЗАЙЦЕВИЧ фотоу.

СЭКП Төп Комитетинде, ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелинде, ВЦСПС-те болгаш ВЛКСМ ТК-да

В. И. Ленинниң төртүтүгөн ху-мүндө бээр 111 чыл болган оюнга тураскааттыгын Бүгү-эвилелдин коммунист субботниги 1981 чыл-дын апрель 18-те болган.

Субботникке 154 миллион ажыг кижин киришкен. Совет кижилер улутпурде, көдээ ажыл-агыйда, транспортта, туудула болгаш улус ажыл-агыйынын өске-лаа, адырлар-ында боттарынын ажылдар чер-леринге, а ол ышкаш хоорайларын база чурттакчылыг черлерин чаа-гайжылдагыңа улут көдүрүлүш-күн-биле ажылдаан.

11-ги беш чылдың баштайгы чы-лынын планын база социалист хуу-лээлгелерин, СЭКП-ниң XXVI съездинин шиттирлерин күөседи-ринге чогуур салышканын кири-ген. Баштайгы медээлерден аларга, чүгө улутпур бүдүрүлгелери безин субботник үзүңдө 880 миллион рубльдин продукциязын ажылдап үндүргөн. 178 миллион рубльди

ажылдаш, он бирги беш чылдың фондузун шилчткен.

СЭКП Төп Комитетин, ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлели, ВЦСПС бол-гаш ВЛКСМ ТК ажылчынарга, колхозчуларга, инженер-техниктиг ажылдакчыларга болгаш албан-жаакчыларга, аныктарга, Совет Армиянын база Флоттун дайынчы-ларына, Бүгү-эвилелдин коммуни-ст субботнигинге илдепкейлиг ки-ришкен бүгү кижилерге оларын карак кызыл болгаш халас куш-ажылы дээр чүрөктүн ханызындан өөрүп четтирген.

СЭКП Төп Комитетин болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлели ажылчы чоннарын илдепкейлеп ту-рар күөсдери барымдаалаш, субботникте ажылдаан ашкар-хөргө-ңин иениң база чаштын камгала-лып, а ол ышкаш дайыннын база карак кызыл хоочуннарынның ме-дицина хандырылганын улам ынай экижидериче угландыр деп шиттирерин хуулап алган.

СЭКП-НИҢ ДЕЛЕГАЦИЯЗЫНЫҢ ЭЭП КЕЛГЕНИ

ВАРШАВА. Апрель 24. (СЭТА). СЭКП ТК-ның Политбюро кежигүнү, СЭКП ТК-ның секретары М. А. Сулов баштаан СЭКП-ниң делегациязы бөгүн Варшавадан Төв чур-тунче чоруккан.

ПКАП-тын Бирги секретары С. Кая, ПКАП ТК-ның Политбюро кежигүнери, ПКАП ТК-ның секретары Т. Габ-ский, С. Ольшеский, ПКАП ТК-ның Политбюро кежигү-нүңе кандидат, ПКАП ТК-ның секретары З. Войташек олар

аэродромга делегацияны үндүрер.

СЭКП ТК-ның Политбюро кежигүнү, СЭКП ТК-ның се-кретары М. А. Суловтуң баш-таан делегация ол-ла хүн Варшавадан Москвага чедип келген. Ук делегация ПКАП ТК-ның чадаанын бугаар Польшага найралдыг алы-чо-руун кылп чораз.

Делегациянын составында СЭКП ТК-ның секретары Б. В. Рукасов, СЭКП ТК-ның кежигүнү, ССРЭ-нин ПУР-да алчн-

ни Б. И. Аристов олар кирген-нөр.

Витково аэродромунга деле-гацияны СЭКП ТК-ның Политбюро кежигүнү, СЭКП ТК-ның секретары М. С. Горбачев, СЭКП ТК-ның секретары И. В. Калитов, СЭКП ТК-ның кежигүнөөн Л. М. Заматин, И. М. Петов, О. Б. Рахманин олар уткаан.

ПУР-нун ССРЭ-де алчын Б. Ольшеский база уткаан-нарын аразыга турган.

(СЭТА).

БАЙДАЛ ЧҮГЭЭР-ДАА БОЛЗА...

(Чартык чыл планының күөсөлдөзү)

Республиканың Статистика эргелединин апрель 16-лагы медээин бугаар аларга, рес-публика эртен чылдың ол үзүңдээдинде 2771 центнер хей сүтү күөсөлдөзү саткан. Чартык чыл планы 56,4 хуу күөсөлдөзү. Ыңаагаш бо чылдың саткан сүт 4,3 хуу өөлдөдү болган.

Күөсөлдөзү сүт садарың шалпык күөсөлдөзү шору челишкын бар-лаа болза, дөрт черин турар. Оң даразында черлерин «Ах-Туру», «Хемчик» совхозтар ээлэш. А эң сөөлү черде — планын 14 хуу күөсөлдөзү «Бай-Тайга» совхоз. Сүт садар 59 совхозтун 20-и чартык чыл планының чартык күөсөлдөзү күөсөлтүң.

Күөсөлдөзү сүт садарың чартык чыл планын күөсөлдө-ринде база бичи челишкын бар — эртен чылдың деңгээ-линен 2741 центнер эйт хей саттыганын. Планың 62 хууу күөсөлтүң.

Кышкы үдө Каз-Хем, Тожу районнарын хедээ ишчилери эки ажылдап — алының 85-80 хууу күөсөлтүң. Тес-Хем район чартык чыл планын 37,9 хуу күөсөлтүң, сөөлү

черде аркан. Чөөн-Хемчик, Бай-Тайга районнар база пла-нының чартык күөсөлдөзү саткан шылдаан. Өөрү, Чөөн-Хемчик, Каз-Хем болгаш Тес-Хем районнарын саткан ээлди эртен чылдазын эвээш.

«Көң-Тей», «Енисей», СЭКП-ниң XXV съездин атты, «Шивил» совхозтар болгаш Дур-жула станицазы күөсөлдөзү сатканын чартык чыл планын күөсөлдөзү алган. Олардан үгө-гер алыр керек. А «Кара-Хаз» совхоз 67-ле центнери саткан, планын дончүл-ле 10,3 хуу те-дирер. «О. Шынаа», «Элзи» совхозтар оон бичи-ле дээр болган. Бүгү-ле эйт садар 64 совхозтун 23-ү чартык чыл планынын чартык күөсөлдөзү шылдаан.

Чартык чылдың хей кезин эрте берген. Ам-лаа 24700 хи-ре тоина эйт дугаары негет-тинип турар. Бо сорулганы күөсөлдөзү дээр кышмак ажы-лаар, социалист чарыштын улам калбартып ужурут. Бай-дал эртен чылдазын дээр-де-лаа болза, хуусаа эвээш аркан.

П. И. Чербаковту Тыва АССР-нин Дээди Соединиң Президиумунун Хундулел бижичи-биле шаңнаар дугайында ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Тууду организациаларыңа хей чылдарда үр-түңдөдүгү ажылы дээр база төртүтүгөн хунууден бээр 50 харлазын-биле холбаштыр «Тыва тууду» трестин «Кызыл тууду» эргеле-динин начальниги Павел Иванович Чербаковту Тыва

АССР-ниң Дээди Соединиң Президиумунун Хундулел би-жин-биле шаңнаар.

Даргазы М. МЕНДУМЕ. Секретары Н. БОЙДУ.

Кызыл хоорай, 1981 чылдың апрель 24.

Мал ажылы — шалыпчы фронт

МУРНАКЧЫЛАРГА ДЕН НЕЖИЦЕР

Чуртгун колхозтарында бол-гаш совхозтарында мал кыш-тагалашыкын доозулан. Он бирги беш чылдың баштайгы чылдаа бедик түнөөдери чедип алар дээр социалист чарыш кыштагалашыктын ор-ганизастыг чорударыңа дуза-лазы. Мурнакчыларын дур-жулгазы фермалар, ажыл-агыйлар коллективтерин бай-лаа болуп турар. СЭТА-ның корреспонденттериниң ды-ныканы болза:

МИНСК. Гродно обла-ста Волковск районун ажыл-иш-чери сөөлү үш чылдарын дуржулга мала кышталары-нын чартык кезин чарты-шкың хей продукцины ал турар.

Жданов аттыг колхозтун малчылары эрги фермаларын чартыкчыны, оларын улуту-үзүңдө шилтирлерин эге-лекчилери болган. Ылаа

инектерин ийн кажазларын эе-дээрн. Оон мурнууда аңаа 16 саанчылар инектерин чегерип, ажаал, саап турган. Ам бүгү инектерин чүдө сөс оператор-лар чегерип, ажаал, машина-биле оларын саап турар. Күш-ажылдың бүдүрүлгү дүргөн бедиз болгаш сүтүң бот-үс-нч илгезн.

Малдың бүгү эрги кажазла-рын амгы беш чылда Белорус-сияга чартыры плаинаттын-ган.

КЫЗЫЛ. Малдың чаш төлү бүрүн доруктурар дээр чарыш Гизааны хойжуларынын ортуңада улам калбарып ту-рар. Олар 362 муң хураган-нарын эртен чылдың бо үзүңдө турганын 52 муң хей хураганын алган. Тыва хойжуларынын аразында эң бедик түнөөдери чедип алган малтын база бар. Ол дээр-га «Саял» совхозтуң хойжуу Д

Дотла-дыр. Бо чылдың чүс хойга онаштыр ол 135 хура-ганынын менди доруктурган. Тыва АССР-ниң хойжулары хураганынын чыл бүрүдө мен-ди доруктуруп турган, чаа беш чылдың төңчүңгө чедир хойларын баш саппа бир миллион 125 муң чедир со-рулганы боттарынын мурнуга салган.

ТАМБОВ. Областың мал се-миртин азыраар ажыл-агыйлар коллективтеринин төлөөкчилери бо чылдың бирги квар-талынын түнөөдери боттарынын ужуражышкына чу-гаалажып көргөн. Эң бедик жергүлери Тамбов район-нун мал семиртин азыраар комплекдинин коллективте та-нил алган — семиртидеде бе-рикек бүрүзүң хонукта кы-лым деңизин барык бир ки-лограм болган. Социалист чарышка оператор И. Сетип-

ский тилекчи болуп, хонукта 1124 грамм немелде деңзин чедип алган.

Мурнакчы коллективтин ке-жигүнери бо чылдын 3800 то-на ээтин бүдүрерин шиттир-лээш.

ХАБАРОВСК. Приамурье-де мал ажылынын эң хей про-дукциянын бүдүрер Хабаровск районун бүгү сүт фермаларын бедик продуктулук инектер-биле калдырган. Эртен чылдың районун саанчылары бир инектен-сөс сүт саалдазын дөрт муң килограмм чедирген. Оларын аразыга калбарган социалист чарыштын тил-лекчизи — СЭКП-ниң XXVI съездинин делегаты, «Крас-нореченский» совхозтун саан-чызы Е. Крутова болуңа бы-жылдан инек саппа-ла беш муң килограмм сүтү саг-ган. Малдың уксаазын энжиг-кен ажыл — малчыларын челишкыннерин үндөшүн. Сөөлү чылдарда ылаа саала бүдүн чартык катал, күрүңге сүтү саалды — барык ийн ка-тал көвүдээш.

(СЭТА).

Дүвүренчиг медээ

ҮРЕЛИШКИНИН ЧЫЛДАГААНЫ ЧУДЕЛ?

Бистиң «Мерен» совхозта чакыс хову ажылдарыга кир-жир техника ховартаан. Моон чылдагыны чүдө дээрге, ил-чирбө дугулу, улут күчүлүг тракторларын шуптузуну үрелгенде-дир. ДТ-75 тра-кторларын чангызы-даа ажы-ладалас. Оларын септен алыр-га херек артык кексерт сов-хозтун бодуңа база чок.

Совхозтун кол инженер Чысыма Доржу, көдээ ажы-агый машиналарын талам-биле инженер Ооржак Ма-дыр-оол болган МТМ эргелек-чи Михаил Канзай олар се-зон доозуңада тракторлар-нын үрелин, үрелин эвези тодаратпайн, чогуур үзүңдө септелгеге тургуспайн, артык кексерттерин баш удур тыпты-май турар. Моон уружу-биле ам кээп чакыс хову ажылдары чорударыга техника чедиш-пейн турар-дыр.

Тракторларын кол үрелген черлери солуга коробазы бо-луп турар. Оон үрелип турар ужуру чүгө солуга шестер-ниң чартык турарында. Эр-ги подшипниктерге дегбейн, оларын хевээр арттыр каар-дыр. Оон түнөөдө подши-пниктер улам-ла элээш, коро-базын үрелирин чедирер. Септелгени кангаар кылган кол инженерин алып кор-бей турары кончуг чепес. Септелгени кылдарда керектиг артык кексерттерин баш удур бар черинден чагып турган, тыптыңпай алыр херек. Чакыс хову ажылдары жетел берген-де, ам кээп хевээр, артык кексерттер тыттыр болу бе! Ын-дыг чептерин чылдакчы эргежөк чүтүл.

Д. ЧАМБУЛ, «Мерен» совхозтуң механи-затору. Эрэн район.

РЕДАКЦИЯДАН: Бо чагаа-ны чангыс Д. Д. Чамбул би-жизөөн, а хей механизаторлар чоруткан. А оларын өмүзө-ниңден Д. Д. Чамбул биже-эн. Чакыс хову ажылдарынын са-лым-хуузу дээр механизатор-ларын дүвүрер турары черле чөптүг-дур. «Мерен» совхозтун дирекциязы, малыны оң кол инженер Чысыма Доржу механизаторларын илдеткич чептерин дон-дораан чайла-дыр хуузагалып. «Кодээ ажыл-агыйда» техниканын ка-дагалалар хандыр талазы-биле немелде хемчегер дугай-ында» доктаалды СЭКП ТК-ам болган ССРЭ-нин Министр-лер Чөвүлели чоокта чаа ху-лаап алган болгай. Ону бот-талдар талазы-биле боттут хемчегерин совхоз удуртуга-зы алыр ужурут.

ПРОГРАММАГА ДУУШТУР

УЖУДУШКУН БАШ-КАРАП ТӨП. Апрель 24. (СЭТА). Орбитаңың «Са-лют-6» — «Союз Т-4» деп эр-тем-шынчиле комплексинге Владимир Коваленко биле Виктор Савинский ужу-душкунуң алдыг не-дээлэз доозулан.

Космостуң материалда-рын шитчээр программа-га дүштүр бусталышканын аргазы-биле демир карт кы-ларынын база ону космос-ка вакуумут өйдө деңиз ко-бойдалаг кондештаар-нын аргаларын шитчи-лээшнөр.

Буруну хуну хун чүру-муң бугаар дугай океан-нын хайгарлары база ону чуркука тырттырары, ста-п-чынның чамдык системала-рын контролдан хынаары, күш-культура нергекчиле-р кылды көрдүгөн.

Космонавтыларын ка-дыкыла байдалда эки. Чер чогуунуң делемнерин шит-чээр ажыл үргүлүп турар.

Түрүм-аал
редакци-ланың
БЫШ-ОТЕКА
де А. С. Пушкин

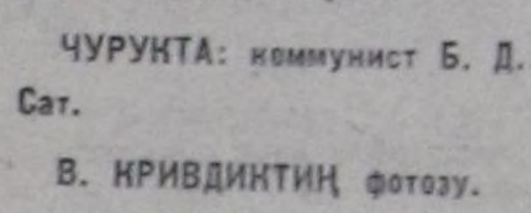
ДЭЭШТИН ЧЕДИП АЛЫР

И. ОЧУР.
Барын-Хемчин
районунуң пропаганда
болгаш агитация килди-
риниң зогеленчизи.

Хөдөлмөчлөхтөй хамт
хүчтүү түрэлт өдөр дуураа
башкыларга дөрт хамтаарын

Совет хуваагч илбийн
хүчт сөгдөн салжынгийн
хүчтөр бүүдүүрчүгү ажалла
хүчтүн башкыларга дуураа
хүчт. Ийнхүү хүчт хамта
хүчт өрөөлөн, хамтаарын хүчт
хүчт дуураагдун, дөртө б
хүчтүнхүн хүчт ажалла
хүчтүнхүн хүчт.

О. АБАЛЖЫҢ.
Баруун Хөдөлмөч рабон
хүчт Эрэл-Боромк орт
хүчт шолондун баш
хүчт.

Биш - Хемден медээлэр

барган сармалынын паяны
ны өнөөлөтүн 104,7 жү
түстүктө. Тус-түс коллектив
терин алгач көргө, район
универмагынын белеи хентер
салыры айттыганын үдө
205,5 мүм рублунан баралы-
варын чолга салин сагбарар

турган, өд планын 224,3 мүм
рубль кылдыр ажир куусет-
түс. Кылмыш Халын сууруу
хотушкан баралган, маани
палаыл дасавар 3,2 мүм
рубльге баралганын саткан.

С. ХОМУЯ

Эх, моон аалайда фото-хурукталаа мургусуң тудуу материалларын кылып буйдурунч, оолари Чая Шаған-Ариг-тудууларынын сөөгүтэс жеринде, ала-чүкүш, акына-хоронги чарыгдалган, акына-хоронги чарыгдалган кыжы бурчуну угаалыдагы кыжы бурчуну дораян эскерип каар. Ам чегер албай турары бо фото-хурукталаа на өлдө-дир.

Ол чегестери чайдалан бо-лурунч аргалары бар турбуж, контролдерин кыглан инчалыгын соонда-аа олар шоогуу шимчеш даяын.

Чая хоорайын тудууга тер-лепиз материалларын бол-лор акына-хоронги чарыгдал-ган каалаага таяныпаш-аас бе?

К. ОНУН.

В. МОНГУШТУУ ФОТОГАР.

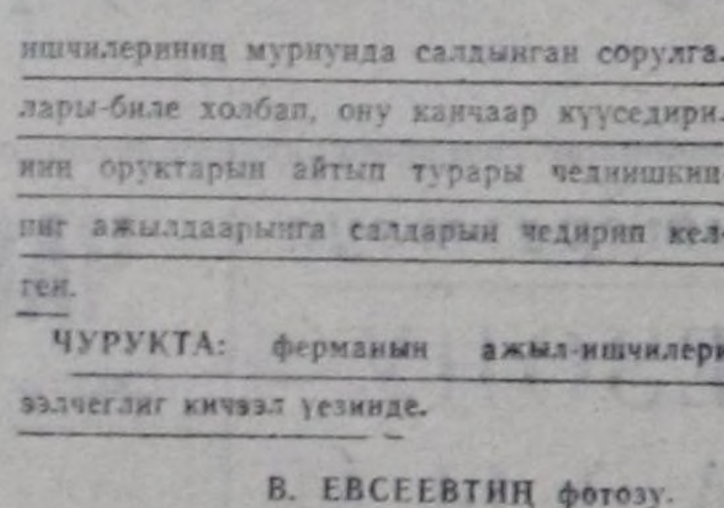
гаш, бир баштан-на 4 килограмм дукту кырып алып райондук жыйнагылардын ордуна социалисттик чармаштыкка болган.

Оолак Григорьевна Кеңес ордун куш-ажалын чагындырып, назак беани-бизин утказын. Ону «Хундуду чимээлзз» крив., РСФСР Дээлз Сөзөлдүн Прөздүмүн Хундуду бижин-бизин шайнап болгаш «Тыма АССР» нин ааларын малчыны хундуду атты тыыксыз.

СЭКПНН XXVI съездинде Л. И. Брежнев Отчет алы келгине колгозе мал ажилы шайыштын фронт де айткы бо адырны улам сайырадырыча кичээттейин сайырыча партиа организациаларын, кизинин ажил-шынштын кыргырман. Мынчанга съездин салган буржуаларын амылгалта боттангадыр дэин Кичил-болдор кууженишкенин ажилдап турар.

Т. ХЕРТЕК.

Бий-Хем район.
«Кымыз тарагына сөхкөт»

Ерохин, О. Кунчуй, Ч. Дагит олардын әңгемелерінісі бұдүзүлденни мураккачларға апарылган. Чолачаклар А. Кунгас, В. Хуней-оол, С. Сувангас, Н. Кунчуй жүр нормализ доктормал ахир күтүссин, дагы-дүңкүчларынга чоғрааларын чоғрулар.

Аныктардын әки талаалары, саяш-секиниш, олардын ажил-терәш дейтир — тоочу ажилчылларнын амьдалыны чоғрула аларга. Мынагаш олардын аныктарга боттуг дуалы чоғруг тура-ры таварлыг эвес.

Әки хунерде СЭКП-ин XXVI съездинин материалларын коллектив жекигунеринде олашын-биле өрөтүр ажил үрүдүчүлөшкөн. Кижү бұручун-де толдараг болгаш әки кыл-дегү тайылбырлап бөзү дөңүр пропаргаластер И. Оюн, В. Кизил-оол кызматкыч чоғруг чоғругүл түрүрлар. Олар мынакчылларга лекция кылгын бөзүрде, коллективтин амьдалы

рабы-биле тохбал, денгелгелери кылып, согуш кылды эртиртин турдулар.

Сөөгү үдө коллектик келжигүрүн даштап келгүсүз куугуртуп эртирин, спорт оюннарга киржин турар аягың. Вот, тыгыңар уруу чүз болгумуну киржикчилер чүз программалык концертти белектезин. У. Шыңмала шефка алганы малчын козанага ийбала концерт берүүсүчү келгүсүр. Олар көрүктүлөрүнүн инелесин атыптар.

Он бирги беш чылдын бирги жаргалыкка 9 чалакын, 11 аялдын социалстизм чарыктын тилекчилер болуп үлгүсүр. Олар куу урун 110—135 куу күссөдү турдулар. Коллектик куш-ажымтын телелеткүсүр азын СЭКП-дин Токто-Хем райкомунун, райкукумунун шилчир Кызыл туу-биле шилчяткан.

М ТИРИЧ

Бия-Хем районунун ыш
сыл-атгыймыл чалалар пе-
ри. Оол иштинче кире боорис-
ке, лидинген маңаларын
рыңылаан стаяктук өтүт
ажы түзүктөгөн ажил-ип-
ти эгелешсин черчилээн. Чап
пер дехтин эалери — брига-
р Петр Шульгин болгаш оң
перери Иван Захаренко, Я-
лай Мыхайлов шала маңа-
рын ховголап, тай чок
кылдаан турлар.

Бо бичин коллектив он бир-
беш чылдын баштайгы чы-
ын аки эгелеш, бирги клас-
на алтап хүдэлгесин 119
күсүткөсө, дехтер орту-
нда чарыштык мурунку олу-

рунда чоруп
лынга мергежөө-
лөр шала маңаал-
ныктерин, харын
ларын кылмып бу-
гыкчыларга хүт-
Уе дехтин алы-
Петр Шульгин
келтес. Од ында
дургузуна а-
болгаш оң арг-
байлак, мергежи-
дунун билиг-мерг-
ажылдап турар
чылдын биргел-
гаш оларнын
кылтан үүзөгө бү-

барган сармаланынын паяны-
ны өнөөдөлгөн 104,7 му-
тустуктук. Тус-тус коллектив-
терин алгаш кереге, район
универмагынын белеи хентер
салдыры айттыганын уеде
205,5 мул рублдын баралы-
варын чолга сакли сагбарар

турган, ол планын 224,3 мул
рубль кылдыр ажир куустук-
ту. Кымыаш Хадын суурга
хотушкан баралан, мажын
палаан дасавар 3,2 мул
рубльге бараланыны саткан.

С. ХОМУЯ.

[illegible]

пыйлар кижилерге таарычын
дөй бадалды ила тургуска
Ой аңып чорутарга дес-
те, чарык чып каажасы, о-
каажымында эхитки ажалы
тарга делгем чаалай каажы-
кедир.

— Хой аскаланы-биле төрү-
сөлөрүн оларын оларже үй-
дурбей, аңгы-аңгы каажы-
терге ажал, чөмгөрүп тур-
гыт—деп, Олоок Григорьев
тайыбырдылат.

Хойларын төрүн хуусазы-
ны аңы-биле үсөр, иланг-
пынстез азы күжү кошка-
кыларже кол кичээнгейсин
илы турар ууч болду. Хуу-
ганнар ууганды бээрне нестер-
биле калы түндүрүп каар. Ко-
шок бурзундө ситен каар,
шагалар, суа, ситен далан-
каар деп отчараларгы.

Хойларын болган дугарган
тарын кончүп кичээнгейсин
тарын човалгыр ажал тур-
тат. Илдың кымыак күш-
ажал болзунч эки түндөсө
рып белги.

МАЛЧЫН а-бүс аркын о-
гу беш чала шалын ажал-
даан. Нинитын-биле беш чы-
төрүр чус биле хойга олаан-
тын 108 уугаганын хорукта-

